

Рада Василева¹

ОПИТ ЗА СИСТЕМАТИЗИРАНЕ НА ЕДИН ТИП УСТОЙЧИВИ ГЛАГОЛНО-ИМЕННИ СЛОВОСЪЧЕТАНИЯ В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Rada Vasileva

AN ATTEMPT TO SYSTEMATIZE ONE TYPE OF STABLE VERB-NOUN PHRASES IN THE BULGARIAN LANGUAGE

In this article we examine stable verb-noun phrases of the ‘give an answer’ and ‘enter negotiations’ type. We start with the idea that the noun in the phrase does not act as an argument and that the valence properties are distributed between the constituents of the phrase. The article also describes the specific properties which incorporate the constructions in a separate group and proposes a classification model.

Keywords: *Bulgarian language, verb-noun phrases, valence relations.*

В статията се разглеждат устойчиви глаголно-именни словосъчетания от вида *давам отговор, влизам в преговори*. Изхожда се от тезата, че името в словосъчетанието няма статуса на аргумент и валентните свойства са разпределени между конституентите на фразата. Описват се специфичните свойства на конструкциите, които ги обединяват в самостоятелна група и се прави предложение за класификацията им.

Ключови думи: *български език, глаголно-именни словосъчетания, валентни отношения.*

1. Обосновка на избора на тема

Глаголно-именните словосъчетания от вида *давам отговор, правя предложение, подлагам на анализ, изпадам в подробности*, образувани от семантично ненаситен, непълноценен глагол и абстрактно същ. име със или без предлог, не са достатъчно изследвани и обособени в самостоятелна група в българския език.

В граматиките на българския език този тип словосъчетания или не присъстват (Пашов 1994; Брезински 2000), или се разглеждат противоречиво (Попов 1983: 28, 127, 185; Недев 1992: 105; Андрейчин 1962: 142–145; 1972: 138) и най-често се причисляват към фразеологизмите.

В българските речници значението на глагола в този вид словосъчетания е описано като „извършвам, осъществявам действие по значението на съществителното“ (БТР 1994: 95) и словосъчетания не се разграничават от фразеологизмите и свободните синтагми със същата структура.

От малкото изследвания, посветени на този вид структури в българския език, съвременен поглед върху явлението предлага Й. Захарева (2001: 42–45), посочвайки много от специфичните свойства на конституентите в конструкциите. Особено значими за изследваните глаголно-именни словосъчетания са изводите на К. Кабакчиев за приноса им в аспектиалната система на българския език (1981: 429–431). Но концепцията на речника на глаголно-именните словосъчетания за действие (Кабакчиев 1993) е различна. Той включва много повече словосъчетания и в този смисъл разглежданата в това изложение група е само част от него.

В немската лингвистична литература между многобройните названия на този вид словосъчетания най-често се използва терминът *Funktionsverbgefüge* (конструкции с функционален глагол: Р.В., по-

¹ Рада Василева (Rada Vasileva) – д-р, доцент в катедра „Германистика и нидерландистика“ на Филологическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, r.vasileva@ts.uni-vt.bg

нататък: КФГ). Все по-честата им употреба, свързана с налагащата се тенденцията към номинализиране на езиците, привлича вниманието на езиковедите. Последвалите изследвания я потвърждават: Херингер (1968), Блохвиц (1980) за немски език, Детгес (1996) за френски, Хиндердаел (1985), Климашевска (1983) за нидерландски, Екберг (1989) за шведски, Дюр (1980) за датски, Бютнер (1991) за испански, Басола за унгарски (1997), Кониечна (1982), Бждега (1986) за полски, Ергангова (1985) за словашки, Юан (1986) за китайски. И въпреки че номиналният стил е типичен за специализираните текстове и официалната комуникация, може да се твърди, че КФГ не са стилистично маркирани, защото се употребяват все по-често и в научно-популярната литература, и в разговорния език (срв. Зайферт 2004: 254, Юан 1986: 181).

Според Зо (1991: 268), който разглежда структурите в диахронен аспект, КФГ са се наложили като продуктивно явление в езиковата система през втората половина на 19. век по две причини: поради способността им да изразяват по-прецизно предиката, да диференцират и нюансират значението му и поради нуждата на модерното общество от компримиран и абстрактен изказ.

КФГ са изследвани в много езици, но феноменът КФГ остава дискуссионен въпреки усилията да се създадат единни критерии за обособяване на групата. Различията в резултатите на изследваните структури се обясняват с избора на теоретична база, с хетерогенността в групата независимо от прилаганите критерии, с различния аспект на явлението, от който се изхожда при анализа.

Но приносът на КФГ за обогатяване на възможностите за изразяване на акционалност, каузативност и залог не се оспорва. Общоприето е и мнението, че по степен на устойчивост конструкциите заемат място между свободните синтагми, образувани от глагол и същ. име, и фразеологизмите със същата структура. Трябва да се признае все пак, че става въпрос за континуум, а не за отчетливи граници между различните по устойчивост словосъчетания.

2. Специфика на КФГ

Основание за класифицирането на КФГ като самостоятелна група устойчиви словосъчетания със собствен облик и характерни семантични, стилистични и комуникативни свойства е своеобразната структурна и семантична връзка между конституентите на фразата², т.е. структуриращите свойства на отделните елементи.

Тясната връзка между така наречения функционален глагол (ФГ) и абстрактното същ. име е от особен вид и се проявява в семантичното единство на конституентите, които изграждат структурно и семантично предиката в изречението.

Функционалният глагол е дефиниран като такъв само при наличието на същ. име от фразата. Семантичната ненаситеност, недостигът на съдържание е основна характеристика на ФГ. Ролята на ФГ поемат техни омоними, които при определена дистрибуция – задължителното присъствие на абстрактното същ. име в конструкцията – загубват голяма част от значението си и достигат до степен на абстрактност, която не им позволява да конструират предикат. В повечето случаи това са глаголи, изразяващи пространствени отношения, напр. *влизам, донасям, идвам, стигам, поставям, вдигам*, или глаголи, свързани с притежание, напр. *давам, вземам, получавам*. Между ФГ и омонимите, от които произлизат вследствие на силно редуциране на семантични белези, не съществува синонимна връзка. Напротив, те така са се разграничили и отдалечили семантично, че не е възможно елиминирането на подлога в съчинителна връзка със съответните глаголи:

**Тя влезе в спор с работодателя си и в стаята.*

За да изрази предикат, ФГ се нуждае от семантиката на същ. име, с което се свързва в конструкцията. Може да се каже, че ФГ и абстрактното същ. име са в интердепендентни отношения. Без ФГ не могат да се активират предикативните свойства на същ. име и обратно, без присъствието на същ. име ФГ автоматично се превръща в пълнозначен. Двете конституенти на фразата си поделят функциите, изграждайки семантико-синтактичната структурата на комплексния предикат. Според Баузевайн (1990: 62) семантичното единство на ФГ и името от конструкцията може да се приеме като вид инкорпорация, т.е. словообразователен процес, където същ. име не е допълнение на глагола, а част от него.

Като носител на съответните глаголни категории ФГ оформя повърхностната морфосинтактична структура в единството на фразата, а същ. име представлява нейното семантично ядро. Тази функция

² Термините *фраза*, *словосъчетание* и *синтагма* се употребяват като синоними.

ФГ споделят със спомагателните и ако свойствата им се изчерпваха с формалната структура на предиката, би следвало да ги причислим към тях. За разлика от спомагателните глаголи обаче, ФГ запазват синтактичната си валентни свойства и участват в управлението на вътрешнофразовата и извънфразова аргументна структура на изречението, срв.:

вземам решение за ниц.

вземам апартамент под наем

И *решение* и *апартамент* заемат освободени от ФГ *вземам* позиции. Но поради недостатъчната си семантика ФГ не е в състояние да определи семантичните роли на аргументите.

Не бива обаче да се смята, че ФГ са напълно лишени от значение. Те са носители на по-общо, абстрактно значение, което Фон Поленц (1987: 170, 172) нарича „собствен систематичен семантичен принос“ на ФГ и го определя като дистинктен признак, който разграничава КФГ от подобни конструкции със същата структура. Тази семантична специфика на ФГ модифицира изразения със същ. име предикат чрез допълнителна информация в сферата на категориите акционалност, каузативност и залог, напр.:

влизам в битка/връзка; изпадам в паника/подробности; поемам инициатива/ отговорност
(+ акционалност)

довеждам до край/възторг; нанасям вреда/поражение; будя безпокойство/ възторг (+ каузативност)

вземам съвет/разрешение; подлежа на анализ/изпитание; намирам приложение/отзвук
(+ страдателен залог)

По принцип за този вид устойчиви структури в лексикалната система на езика е съхранен еквивалентен по значение глагол, с който могат да бъдат субституирани. Този факт може да се приеме като доказателство за единството на фразата, но не и като критерий за идентифициране на КФГ, още повече, че за някои конструкции лексикалната система не предлага еквивалент (*давам под аренда, изпадам в криза*). Освен това съществуват свободни словосъчетания с аналогична структура, които също могат да бъдат заместени с еквивалентен по значение глагол (*покривам с боя = боядисвам*). КФГ притежават специфични синтактични и семантични свойства, различни от тези на лексикалните им еквиваленти. Именно тези свойства на КФГ аргументират паралелното им съществуване и в някои случаи употребата им е по-подходящият избор.

ФГ комутират с ограничен брой други ФГ, с които са в синонимни или конверсни отношения:

впускам се/влизам в спор;

вземам/давам разрешение.

Чрез смяна на ФГ се образуват **комутационни редици** и предикатът може да се модифицира с различни значения. Това свойство разграничава КФГ от фразеологичните словосъчетания.

будя възторг – изпадам във възторг – намирам се във възторг

ФГ се свързват с абстрактни същ. имена от определени семантични групи, напр. изразяващи психическо състояние:

доставям радост/удоволствие/утеха/удовлетворение

Могат да се обобщят следните свойства на ФГ-те се отклоняват от денотативното си значение, активират предикативните свойства на същ. име от конструкцията, оформят граматически предиката, структурират изречението, модифицират предиката с акционалното си, каузативно и страдателно-залогово значение.

Именната част от КФГ е абстрактно същ. име, най-често девербативно (*давам обещание*), по-рядко деадекативно (*изпадам в безсилие*), но задължително притежава предикативно съдържание. Може да се каже, ФГ представлява структурното ядро на предиката, а името – семантичното, при което всяка от двете конституенти губи част от стойността си, за да се слеят в една семантична цялост и да образуват предиката в изречението. Значението на същ. име е прозрачно. Връзката с ФГ може да бъде директна (*повдигам обвинение*) или предложна (*подлагам на гласуване*). Наличието на ФГ в синтагмата е задължително, тъй като абстрактните съществителни могат да се свързват и с пълнозначни глаголи и да образуват свободни словосъчетания:

Художникът отива на търг. (сказуемо + обст. пояснение)

Картината отива на търг. (КФГ)

Същ. име от конструкцията не може да се анафоризира и към него не може да се постави въпрос, резултат от специфичната релация между елементите на структурно-семантичната единица.

Той изпадна в паника.

а) **Той изпадна в нея.*

б) ?*В какво изпадна.*

Въпросът към именната част в примера изглежда в голяма степен приемлив, но той е по скоро формален и положителното му възприемане е повлияно от знанието за значението на фразата. Същинският въпрос в този случай би трябвало да бъде *Какво стана/се случи?*

Абстрактното същ. име от КФГ подлежи на някои рестрикции, които са отзвук на специфичната връзка между елементите на конструкцията. В структурите с предложна връзка например, които проявяват по-висока степен на устойчивост, името често не допуска членуване:

*вземам под *наема/*арендата/*наблюдението*

*идвам на *властта/*в съзнанието*

*минавам в *атаката/*настъплението/*нелегалността*

Ограничения се наблюдават и в рамките на опозицията единственост/ множественост. В някои случаи изборът в КФГ е фиксиран, като по-често е блокирана употребата на множествено число, когато извън структурата тя е възможна, напр.:

*вкарвам в действие/*действия*

*встъпвам в брак/*бракове*

*подлагам на мъки/*мъка*

Интересно наблюдение е смислово различителната функция на категорията в някои устойчиви глаголно-именни съчетания. Напр.:

вземам си бележка/бележки

Когато същ. име от словосъчетанието е в единствено число, то е с преносно значение, което води до причисляване на конструкцията към фразеологичните словосъчетания:

*А по всичко това, което говорихте, аз си **вземам бележка**.* (К. Калчев)

Множественото число на същ. име в същата глаголно-именна връзка класифицира словосъчетанието като КФГ със значение, което се съдържа в значението на името (*отбелязвам, записвам си*):

*Борис говореше спокойно, ясно, почти без прекъсване. Костов кимаше с глава и си **вземаше бележки**.* (Д. Димов)

Глаголно-именното словосъчетание *вземам мярка/мерки* има три смислови интерпретации, при което числото на същ. име конкретизира съответното значение.

Множественото число на същ. име фиксира значение в смисъл на *погрижвам се за нещо важно, извършвам преднамерено действие*:

*Враца **взе** рестриктивни **мерки** срещу некоректни платци.*

Амбивалентно е значението на глаголно-именното словосъчетание, когато същ. име е в единствено число. В значение на *определям размерите на нещо чрез измерване* е възможна и употребата на множествено число на същ. име:

*Тогава жената нежно, меко и властно му каза да ѝ **вземе мярка** за нови обувки.* (Х. Русев)

*Станала съм четвъртата и не мога да се понасям. Утре сутринта като стана си **вземам мерките** и почвам сериозно с чудото.*

В тези примери структурите се определят като КФГ, тъй като значението на абстрактното същ. име е прозрачно, а глаголът *вземам* е десемантизиран и носи характеристиките на ФГ.

Третото значение на глаголно-именното словосъчетание, ограничено от изискването за единствено число на същ. име, има отвлечен, преносен смисъл, който не е сумарен резултат от значението на отделните елементи на конструкцията. В този случай словосъчетанието се класифицира като фразеологизъм със значение *справям се с нкг., наказвам го строго, погубвам го*.

*Михаил Меркулов бе успял вече да разкаже на Недялка, че новият началник го уволнил... – И неговата песен скоро ще бъде изпята – каза Меркулов, ... – Станкулов и на него ще му **вземе мярка**, и то много скоро.* (М. Марчевски)

Предлозите в КФГ образуват затворена група (*в, на, под, до, рядко с, от*), подобно на ФГ са изгубили пространственото си значение и имат формален характер. Те не се управляват от глагола, а

зависят от същ. име, срв. *вземам/минавам/оставам/държа под контрол*. Извън фразата същ. име запазва предлога, напр.:

Да живееш под нечий контрол, означава да не живееш съвсем.

3. Валентни отношения в КФГ

Валентните отношения в КФГ са сложни и оспорвани и се различават квантитативно и квалитативно от тези в изречение със съответния пълнозначен глагол еквивалент. Мненията се разделят, когато трябва да се реши дали ФГ, или същ. име определят валентните връзки в изречение с предикат, изразен с КФГ. Някои автори предлагат компромисно решение. За да запазят първоначалните валентни връзки, приемат зависимост на аргументите извън КФГ от ФГ. А за да не нарушат компактният характер на КФГ, представят фразата като комплексна перифраза (Еромс 2000: 165; Зайферт 2004: 55, 68).

КФГ конституират синтактични отношения, различни от глаголно-обектните. Валентните свойства на конструкцията като цяло са разпределени между ФГ и именната част. Същ. име няма статуса на аргумент, а като семантично ядро на комплексния предикат притежава собствени валентни свойства. ФГ е носител предимно на синтактичната валентност, докато в същ. име е концентрирана семантичната валентност на КФГ. Като семантичен център на предиката абстрактното същ. име разпределя семантичните роли между аргументите. Абстрактните същ. имена внасят придобитите от вербалната си база семантични свойства, а с тях и съответната аргументна структура в КФГ. Можем да онагледим сложните валентни връзки в изречение с предикат КФГ със следната схема:

Той вкара приятеля си в дългове.

Прякото допълнение *приятеля си* е в двойна зависимост: В структурно отношение заема аргументна позиция, освободена от ФГ *поставям*, а семантиката му е ограничена от абстрактното същ. име от КФГ *ситуация* в рамките на семантичния признак НУМ. Това обяснява неадекватността на изречения от типа:

**Той постави шкафа в неудобна ситуация.*

Омонимът на ФГ *поставям* конструира с допълнението *шкаф* напълно коректно изречение:

Той постави шкафа до стената.

Идеята за общи валентни свойства на комплексни конституенти се подкрепя от Детгес (1996: 15), Рьош (1994: 95), Тойбер (2005: 51–54) и др.

Липсата на аргументен статус абстрактното същ. име от КФГ споделя с предикатива от съставното именно сказуемо, защото и глаголят копула, и ФГ са семантично ненаситени. Но връзката им с подлога е различна. Докато предикативът се съгласува с подлога в граматическите категории род и число, т.е. зависи от него (*Той е лекар; Тя е лекарка; Те са лекари*), посоката на зависимост между същ. име от КФГ и подлога е обратна. Семантичната роля на подлога се управлява от именната част на КФГ:

ЕС взе решение за регулиране на пазара на свинското месо.

....през 1873 г. крал Карл I дава позволение за строеж на замъка „Пелеш“, който...

Вземането на решения и даването на позволение са когнитивни оценъчни процеси, което ограничава семантиката на подлога в сферата на човешката мисловна дейност, или институцията като представител на дейността на работещите в нея хора.

Особено проблематичен е синтактичният статус на управляваната от същ. име предложна фраза в изречения с предикат КФГ. Решението на все още оспорвания въпрос се корени в признаването или не на единството на елементите от КФГ. Ако същ. име е аргумент във връзката, следва зависимата от него предложна фраза да бъде класифицирана като определение. В случай че същ. име се признава за семантично ядро на предиката, предложната фраза трябва да бъде определена като самостоятелна част на изречението. Известно е, че един от операционните тестове за определяне на частите на изречението е пермутацията. Отделянето на предложната фраза в цитираните по-горе примери води до приемливи резултати:

* *За регулиране на пазара на свинското месо ЕС взе решение.*

* *За строежа на замъка „Пелеш“ през 1873 г. крал Карл I дава позволение.*

Пермутацията на фразата променя актуалното деление на изречението, но промяната на информационната стойност на елементите в изречението не променя същността на връзките помежду им.

4. Свойства на КФГ

От спецификата на конституентите в КФГ и своеобразната релация между тях произлизат характерни за конструкциите свойства, които ги отличават от лексикалния им ономим. Най-важният отличителен белег на КФГ, който ги разграничава от подобни структури и от съответния им еквивалент, е специфичната информация, с която обогатяват предиката, дефиниран като „собствен систематичен семантичен принос“ на ФГ. Този принос се реализира в рамките на категориите акционалност, каузативност и залог.

Някои от особеностите на този тип устойчиви глаголно-именни съчетания са забелязани от Кабакчиев (1981, 1993) в изследванията му върху аналитичните словосъчетания. Авторът изследва 882 глагола, които включват и групата на ФГ, но не всички словосъчетания, образувани с тях представляват КФГ. Кабакчиев посочва следните функции на КФГ:

– компенсиране на двувидовостта

1. Трябва да *участваш* в изборите.

1а. Трябва да *вземаш участие* в изборите.

1б. Трябва да *вземеш участие* в изборите. (1981: 430)

На това място може да се подчертае способността на КФГ да изразяват едновременно както аспект, така и акционалност. В КФГ *изпадам/изпадна в ужас* чрез избора на ФГ се конкретизира глаголното действие в аспектиално отношение, но и свършеният, и несвършеният вид на глагола изразяват неговото начало.

– премахване на темпоралната амбивалентност

1. Той *гарантира*.

1а. Той *дава гаранция*.

1б. Той *даде гаранция*. (1981: 431)

– компенсиране на дефективността в аспектиалната система

1. *безчинствам*

1а. *извършвам безчинства*

1б. *извърша безчинства*. (1981: 432)

Изследванията на Кабакчиев върху аналитичните глаголни съчетания засягат предимно аспектиалната система в българския език и имат безспорен принос. Авторът обединява с термина „глаголно-именни съчетания“ една доста голяма група конструкции от глагол и същ. име, които въпреки някои общи качества, проявяват и различия. В този смисъл КФГ са подгрупа на аналитичните словосъчетания, обект на изследване от Кабакчиев.

Към изброените свойства на КФГ могат да бъдат добавени и други в подкрепа на тезата за по-богатите изразни възможности на структурите в сравнение с пълнозначния им еквивалент.

– Акционалното значение на предиката от вида КФГ може да бъде изразено със синонимни ФГ:

*вкарвам/въвличам/влизам/впускам се в разходи
идвам/стигам/дохождам/достигам до убеждение
извършвам/върша/правя обир*

В някои случаи то може да бъде интензивизирано чрез избора на ФГ:

*влизам/впускам се в спор, атака
вкарвам/въвличам в грях, разход*

– Различните представки на ФГ диференцират начина на протичане на действието в изразения с КФГ предикат:

вземам/минавам/преминавам под нечие покровителство

– Чрез избора на съответен ФГ от комутационните редици могат да бъдат изразени каузативност, пасивност или акционалност на глаголното действие:

водя до поражение/понасям поражение/нанасям поражение

– Възможността за разширяване на същ. име в КФГ с определение се приема за принос на словосъчетанията, тъй като обогатява семантиката на комплексния предикат. В отделни случаи атрибуирането е дори единствената възможност за специфициране на предикацията:

Букурецъ взе тежко решение.

**Букурецъ реши тежко.*

– При някои ФГ се забелязва и допълнително модално значение. Освен пасивност, предикатът *подлежи на контрол* изразява и възможност/наложителност, като правилният прочит на модалното значение се определя от контекста.

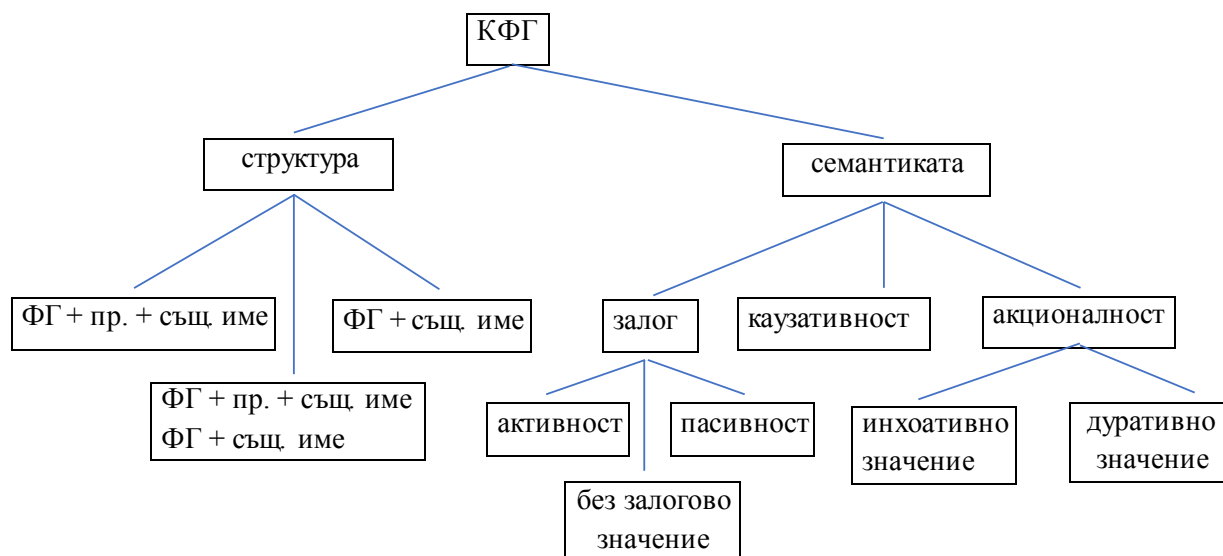
– КФГ могат да бъдат средство за премахване на двузначността на лексикалния глаголеквивалент, напр.:

заемам: 1. давам назаем 2. вземам назаем

Специфичните свойства на КФГ оправдават употребата им в различни сфери на езика и дават основание за отделянето им в самостоятелна група глаголно-именни структури.

5. Класификация на КФГ

КФГ могат да бъдат класифицирани формално според морфосинтактичната им структура и семантично според допълнителното значение на предиката, изразен с КФГ. Изследванията на структурите в немския език предлагат най-разнообразни класификации, следвайки различна логика, основана на характеристиките на КФГ. За българските структури от този вид е подходяща първоначално по-обща класификация, която да улесни разграничаването на КФГ от синтагми със същата структура. Предложената тук класификация следва модела на Хелбиг/Буша (1994: 94), който е адаптиран съобразно особеностите на българската езикова система.

ЛИТЕРАТУРА

Андрейчин, Костов, Николов 1972: Андрейчин, Л., Н. Костов, Е. Николов. *Български език за институтите за начални учители*. София. // **Andreychin, Kostov, Nikolov 1972:** Andreychin, L., N. Kostov, E. Nikolov. *Balgarski ezik za institutite za nachalni uchiteli*. Sofia.

Брезински 2000: Брезински, Ст. *Български синтаксис*. София: Университетско издателство „Климент Охридски“. // **Brezinski 2000:** Brezinski, St. *Balgarski sintaksis*. Sofia: Universitetsko izdatelstvo „Kliment Ohridski“.

Български тълковен речник 1994: София: Наука и изкуство. // **Balgarski talkoven rechnik 1994:** Sofia: Nauka i izkustvo.

Захаријева 2001: Захаријева, Й. Фразеологични словосъчетания или перифрази на глагола? // *Обучението по български език в началото на XXI век.*, 42–45. Смолян. // **Zaharieva 2001:** Zaharieva, Y. *Frazeologichni slovosachetania ili perifrazi na glagola?* // *Obuchenieto po balgarski ezik v nachaloto na XXI vek*, 42–45. Smolyan.

Кабакчиев 1981: Кабакчиев, Кр. Един тип глаголно-именни словосъчетания и връзката им с видовата система на съвременния български език. // *Български език*, кн. 5, 427–433. // **Kabakchiev 1981:** Kabakchiev, Kr. *Edin tip glagolno-imenni slovosachetania i vrazkata im s vidovata sistema na savremennia balgarski ezik*. // *Balgarski ezik*, кн. 5, 427–433.

Кабакчиев 1993: Кабакчиев, Кр. *Речник на словосъчетанията в българския език I. Глаголно-именни словосъчетания за действие*. София: АЛБО. // **Kabakchiev 1993:** Kabakchiev, Kr. *Rechnik na slovosachetaniyata v balgarskia ezik I. Glagolno-imenni slovosachetaniya za deystvie*. Sofia: ALBO.

Недев 1992: Недев, Ив. *Синтаксис на съвременния български книжовен език*. София. // **Nedev 1992:** Nedev, Iv. *Sintaksis na savremennia balgarski knizhoven ezik*. Sofia.

Пашов 1994: Пашов, П. *Практическа българска граматика*. София: Народна просвета. // **Pashov 1994:** Pashov, P. *Prakticheska balgarska gramatika*. Sofia: Narodna prosveta.

Попов 1983: Попов, К. *Грамматика на съвременния български книжовен език*. Том 3. Синтаксис. София: БАН. // **Popov 1983:** Popov, K. *Gramatika na savremenniya balgarski knizhoven ezik*. Том 3. Sintaksis. Sofia: BAN.

Bassola 1997: Bassola, P. *Funktionsverbgefüge im Deutschen und im Ungarischen*. // *Sprachwissenschaft* 22, S. 329–371.

Bausewein 1990: Bausewein, K. *Akkusativobjekt, Akkusativobjektsätze und Objektprädikate im Deutschen. Untersuchungen zu ihrer Syntax und Semantik*. Tübingen: Niemeyer.

Blochwitz 1980: Blochwitz, W. *Zur Frage der semantischen Relationen zwischen Verb und verbaler Periphrase im Französischen in Konfrontation mit dem Deutschen*. // *Linguistische Studien*, Reihe A, Arbeitsberichte 69/II. Regularitäten im französischen Verbalsystem. Berlin: Akademie der Wissenschaften, S. 1–121.

Büttner 1991: Büttner, G. *Untersuchungen zur Syntax und Semantik spanischer Funktionsverbgefüge*. Berlin: Freie Universität (Ms.)

Bzdega 1981: Bzdega, A. *Grundsätzliches zur Nominalisierung im Deutschen und Polnischen*. // *SGP XI*, S. 3–20.

Detges 1996: Detges, U. *Nominalprädikate. Eine valenztheoretische Untersuchung der französischen Funktionsverbgefüge des Paradigmas “être Préposition Nomen” und verwandter Konstruktionen*. // *Linguistische Arbeiten* 345. Tübingen: Niemeyer.

Dyhr 1980: Dyhr, M. *Zur Beschreibung von Funktionsverbgefügen*. // *Kopenhagener Beiträge zur germanistischen Linguistik*, Sonderband 1, 105–122.

Ehrgangova 1986: Ehrgangova, E. *Funktionsverbgefüge im Deutschen: Konfrontation mit den slowakischen Entsprechungen*. // *Brücken. Germanistisches Jahrbuch DDR–CSSR*, 271–278.

Ekberg 1989: Ekberg, L. *Gå till anfall och falla i sömn. En strukturell och funktionell beskrivning av abstrakta övergångsfraser*. Lund: Lund University Press.

Eroms 2000: Eroms, H.-W. *Syntax der deutschen Sprache*. Berlin: de Gruyter.

Helbig, Buscha 1994: Helbig, G., J. Buscha. *Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht*. Leipzig/Berlin/München/Wien/Zürich/New York: Enzyklopädie Langenscheidt.

Heringer 1968: Heringer, H.-J. *Die Opposition von „kommen“ und „bringen“ als Funktionsverben. Sprache der Gegenwart. Bd. III*. Düsseldorf: Schwann.

Hinderdael 1985: Hinderdael, M. *Präpositionale und akkusativische Funktionsverbgefüge in derdeutschen und in der niederländischen Gegenwartssprache. Einige kontrastiv relevante morphologisch-syntaktische und semantische Merkmale*. Gent: Dissertation.

Klimaszewska 1983: Klimaszewska, Z. *Zu den Funktionsverbgefügen im Deutschen und Niederländischen*. // *Kwartalnik neofilologiczny* 30 (1), 55–66.

Konieczna 1982: Konieczna, H. Funktionsverbgefüge im Deutschen und Polnischen. // *Linguistische Studien*, Reihe A, Arbeitsberichte 102, 14–21.

Von Polenz 1987: Von Polenz, P. Funktionsverben, Funktionsverbgefüge und Verwandtes. Vorschläge zur satzsemantischen Lexikographie. // *ZFGL* 15, 169–189.

Rösch 1994: Rösch, O. Untersuchungen zu passivwertigen Funktionsverbgefügen im Deutschen der Gegenwart. Ein Beitrag zur funktionalen Valenzgrammatik. // *Beiträge zur germanistischen Sprachwissenschaft*. Bd. 8. L. Eichinger, H.-W. Eroms (Hgg.). Hamburg: Buske.

Seifert 2004: Seifert, J. *Funktionsverbgefüge in der deutschen Gesetzessprache (18.–20. Jahrhundert)*. Hildesheim/Zürich/New York: Olms.

So 1991: So, M.-S. *Die deutschen Funktionsverbgefüge in ihrer Entwicklung vom 17. Jahrhundert bis zur Gegenwart. Eine sprachhistorische Untersuchung anhand von populärwissenschaftlichen Texten*. Trier: Wissenschaftlicher Verlag.

Teuber 2005: Teuber, O. *Analytische Verbformen im Deutschen. Syntax – Semantik – Grammatikalisierung*. Hildesheim/Zürich/New York: G. Olms.

Yuan 1986: Yuan, J. *Funktionsverbgefüge im heutigen Deutsch. Eine Analyse und Kontrastierung mit ihren chinesischen Entsprechungen* (Sammlung Groos 28). Heidelberg: J. Groos.